

Cuprins

Capitolul I. Despre succesiuni	1
1. Caracterul transmisiunii către moștenitori. Îmbunătățirile aduse de către un moștenitor bunurilor rămase	1
2. Drept de autor. Transmiterea drepturilor patrimoniale. Situția moștenitorilor	3
3. Certificat de moștenitor. Nulitate absolută	3
4. Moștenire. Devoluțiune legală și testamentară. Neinvocarea testamentului. Efecte	4
5. Fond funciar. Eliberarea titlului de proprietate unui singur moștenitor. Consecințe	5
6. Succesiune. Neprezentarea unui succesibil la dezbaterea unei succesiuni. Consecințe	6
7. Imobil preluat de stat în mod abuziv. Titlul de proprietate. Înțeles. Actul de împărțeață	7
8. Vacanță succesorală. Legitimare procesuală a statului pentru pasivul moștenirii	7
9. Existența a două succesiuni. Examinarea separată a fiecărei succesiuni în parte	8
10. Certificat de moștenitor. Omisiunea unor bunuri. Includerea lor în masa de împărțit, la partaj. Prescripție	8
11. Dreptul de opțiune al succesibilului chemat la moștenire în dublă calitate de moștenitor legal sau testamentar	9
12. Acceptare. Termen	9
13. Indiviziune succesorală. Loc de înmormântare. Concesionarea pe numele unei alte persoane	9
14. Succesiune. Acceptare. Data la care ia naștere calitatea de moștenitor legal. Efectele certificatului de moștenitor. Începerea termenului de prescripție	10
15. Succesiune. Acceptare. Moarte prezumată	10

16. Competență. Succesiune. Persoană care nu a avut domiciliul în țară. Procedura notarială. Anularea certificatului de moștenitor 11
17. Succesiune. Raport. Persoanele obligate la raport 11
18. Partaj succesoral. Activ. Includerea valorii bunurilor succesoriale de la momentul deschiderii succesiunii 12
19. Comorienți. Condiții 12
20. Dreptul de proprietate al statului asupra bunurilor aparținând succesiunii vacante. Imposibilitatea dobândirii pe cale de uzucapiune a dreptului de proprietate asupra acestor bunuri 13
21. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor. Bunuri aparținând gospodăriei casnice. Conținut..... 13
22. Renunțarea la moștenire după acceptarea ei. Certificat de vacanță succesorală 14
23. Drepturile soțului supraviețuitor atunci când vine în concurs cu descendenții..... 15
24. Succesiune. Împărțeală. Soț supraviețuitor. Concurs cu copiii dintr-o căsătorie anterioară a defunctului..... 16
25. Soț supraviețuitor. Bunuri care serveau exercitării profesiei (meseriei) soțului decedat. Neincluderea în masa bunurilor alcătuind gospodăria casnică..... 17
26. Succesor legal. Copil din afara căsătoriei. Obligarea tatălui la plata pensiei de întreținere potrivit legislației anterioare. Efecte cu privire la stabilirea filiației 17
27. Drept de succesiune. Moștenitor sezinar. Necesitatea acceptării moștenirii..... 18
28. Legatar particular. Acțiuni personale. Acțiuni reale..... 19
29. Acțiunea în anularea hotărârii comisiei județene în aplicarea Legii nr. 112/1995, formulată de chiriaș. Moștenitor în sensul art. 1. Unitate locativă în sensul art. 3 și 5..... 19
30. Succesiune. Legate. Cauze de ineficacitate. Nulitate. Revocare..... 20
31. Succesiune vacantă. Trimiterea în posesie a statului..... 22
32. Sezină. Natura dreptului. Stare de indiviziune între moștenitorii sezinari și posesorii unui imobil. Consecințe..... 23
33. Sezină. Efecte. Invocare într-o acțiune posesorie..... 23

34. Moștenitor sezinar. Acceptarea tacită a moștenirii. Legate particulare	24
35. Sezina. Stăpânirea în fapt a bunurilor succesiunii.....	24
Capitolul II. Despre calitățile cerute pentru a succede	31
36. Succesiune. Stabilirea paternității	31
37. Succesiune. Stare civilă. Acte. Dovadă	31
38. Moștenire legală. Principii de bază ale devoluțiunii legale. Principiul chemării la moștenire a rudelor în ordinea claselor de moștenitori legali. Reprezentarea succesorală.....	32
39. Acțiune în revendicare. Lipsa calității procesuale active. Certificat de moștenitor eliberat la peste trei ani de la data declanșării procesului. Dreptul pârâților de a face dovada contrară prin orice mijloc de probă.....	32
40. Retransmiterea moștenirii. Condiții	35
41. Nedemnitate. Regimul comunității matrimoniale	36
42. Excludere pentru nedemnitate. Revocarea donației pentru ingratitudine. Donatar alienat mintal	36
43. Nedemnitate. Condiții	36
44. Condiții legale pentru a moșteni. Condiție negativă – persoana să nu fie nedemnă.....	37
45. Excepție de neconstituționalitate. Nedemnitate. Dreptul la moștenire. Dreptul de proprietate	37
Capitolul III. Despre deosebite ordine de succesiune.....	45
<i>Secțiunea I. Dispoziții generale</i>	<i>45</i>
46. Anularea certificatelor de moștenitor. Anularea încheierilor de intabulare a acestora în cartea funciară. Menținerea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între unul dintre comoștenitori cu un terț	45
47. Obligativitatea timbrării acțiunii având ca obiect restituirea imobilelor trecute abuziv în proprietatea statului. Inaplicabilitatea dispozițiilor art. 15 lit. r) din Legea nr. 146/1997 și altor părți	46
48. Reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor. Vocația succesibililor conform principiului proximității gradului de rudenie. Repunerea în termenul de acceptare a moștenirii.....	48

49. Principiul proximității gradului de rudenie. Excepție. Reprezentarea succesorală.....	50
<i>Secțiunea a II-a. Despre reprezentare.....</i>	<i>53</i>
50. Moștenitorii care beneficiază de reprezentare	53
51. Reprezentare succesorală. Condiții	54
52. Reprezentare succesorală. Limite. Soț supraviețuitor.....	54
53. Succesiune. Împărțire pe tulpini. Reprezentare.....	55
54. Excepție de neconstituționalitate. Reprezentare succesorală. Limite. Dreptul la moștenire. Accesul liber la justiție	56
55. Soț supraviețuitor. Lipsa dreptului de a veni la succesiunea socrului prin reprezentare.....	58
56. Colaterali privilegiați. Împărțea pe linii.....	59
57. Reprezentare succesorală. Calitate procesuală activă a reclamantului după socrul său, în virtutea retransmiterii succesorale după soția sa.....	59
58. Reprezentare succesorală. Condiții	60
<i>Secțiunea a III-a. Succesiunile deferite descendenților.....</i>	<i>64</i>
59. Imobil restituit în natură, în temeiul Legii nr. 112/1995, unui singur moștenitor. Cerere formulată ulterior de un alt moștenitor pentru constatarea calității de coproprietar. Admisibilitate	64
60. Anulare certificat de moștenitor.....	67
61. Îndreptare de eroare materială. Sfera de aplicare a art. 281 C. proc. civ.	69
62. Prescripția dreptului de opțiune succesorală.....	71
<i>Secțiunea a IV-a. Despre succesiunile deferite ascendenților și colaterale</i>	<i>78</i>
63. Împărțea moștenirii pe linii.....	78
64. Renunțare expresă la succesiune. Taxe succesorale.....	79
65. Împărțea moștenirii pe linii. Colaterali privilegiați	80
66. Împărțea moștenirii în părți egale. Frați uterini sau consangvini.....	80
67. Împărțea moștenirii pe linii. Condiții	80
68. Împărțea moștenirii în cote egale. Colaterali ordinari. Unchi.....	80
69. Împărțea moștenirii în cote egale. Principiul proximității gradului de rudenie.....	81

Capitolul IV. Despre succesiunile neregulate.....	87
<i>Secțiunea I. Despre drepturile copiilor naturali asupra bunurilor mamei lor și despre succesiunea copiilor naturali morți fără posteritate.....</i>	<i>87</i>
70. Colateralii mamei. Principiul reciprocității.....	87
71. Limitarea dreptului de moștenire al copiilor naturali. Principiul reciprocității.....	87
72. Succesiunea copilului natural mort fără posteritate.....	88
73. Dreptul la moștenirea copilului natural	88
<i>Secțiunea a II-a. Despre succesiunea soțului supraviețuitor și despre a statului</i>	<i>90</i>
74. Acțiunea în anularea hotărârii Comisiei județene în aplicarea Legii nr. 112/1995, formulată de chiriaș.....	90
75. Drepturi de creanță. Concubini. Obligația statului care a cules succesiunea vacantă de a plăti integral creanța creditorului succesiunii	93
76. Moștenire vacantă. Certificat de vacanță succesorală	94
77. Certificat de vacanță succesorală. Pasiv succesoral. Testament olograf. Nulitate absolută	95
78. Acte de acceptare tacită. Certificat de vacanță succesorală. Acțiune în anulare. Prescripția dreptului de opțiune succesorală	95
79. Certificat de vacanță succesorală. Anulare. Consecințe. Situația dobânditorului de bună-credință.....	96
80. Certificat de vacanță succesorală. Acțiune în anulare. Instanța competentă	97
81. Succesiune vacantă. Imposibilitatea invocării uzucapiunii împotriva dreptului de proprietate al statului.....	98
82. Legatar cu titlu particular. Certificat de vacanță succesorală. Anulare	98
83. Certificat de vacanță succesorală. Anulare. Termen de prescripție.....	100
84. Succesiune vacantă. Întinderea răspunderii statului pentru pasivul succesiunii vacante.....	100
85. Certificat de vacanță succesorală. Condiții. Nulitate.....	100
86. Constatarea nulității certificatului de vacanță succesorală. Acceptarea tacită a succesiunii. Acte de dispoziție de acceptare tacită	101
87. Vacanță succesorală. Constatare prin hotărâre judecătorească. Admisibilitate	101

88. Vacanță succesorală. Înteles	102
89. Certificat de vacanță succesorală emis cu încălcarea dispozițiilor Decretului nr. 40/1953	103
90. Succesiune. Vacanță. Dreptul statului. Limite. Efecte ...	104
91. Succesiune vacantă. Răspunderea statului pentru datoriile succesoriale. Probe. Început de dovadă scrisă...	105
92. Certificat de vacanță succesorală. Anulare. Eliberarea unui certificat de moștenitor pe baza hotărârii judecătorești. Răspunderea statului pentru pasiv	105
93. Certificat de vacanță succesorală. Nulitate. Condiții.....	106
94. Renunțare la succesiune. Succesiune vacantă. Acțiune în anulare a actului de renunțare pentru viciu de consimțământ. Prescriptibilitate.....	106
<i>Secțiunea a III-a. Despre dreptul de moștenire al femeii când se află în concurență cu descendenții sau alte rude care sunt chemate după legi la succesiunea soțului ei mort.....</i>	
95. Soț supraviețuitor. Bunuri comune ale soților. Înstrăinarea unui imobil aflat în proprietate comună	113
96. Soț supraviețuitor. Bunuri care serveau exercitării profesiei (meseriei) soțului decedat. Neincluderea în masa succesorală a bunurilor aparținând gospodăriei casnice.....	114
97. Soț supraviețuitor. Sustragerea de bunuri casnice.....	114
98. Regimul juridic al bunurilor gospodăriei casnice.....	115
99. Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor asupra mobilelor și obiectelor gospodăriei casnice. Regim juridic.....	116
100. Soț supraviețuitor. Aplicarea legii civile în timp. Văduve de război	117
101. Soț supraviețuitor. Bunuri aparținând gospodăriei casnice. Legat universal	117
102. Bunuri aparținând gospodăriei casnice: televizor, frigider, mobilier.....	118
103. Liberalități făcute de soțul predecedat. Soț supraviețuitor. Obligația instanței de a stabili clasa de moștenitori cu care soțul supraviețuitor vine în concurs	118
104. Soț supraviețuitor. Drept de abitație. Condiții	119
105. Excepție de neconstituționalitate. Drept de proprietate. Dreptul la moștenire.....	120

106. Soț supraviețuitor. Drept asupra bunurilor aparținând gospodăriei casnice. Regim juridic. Bunuri comune și bunuri proprii.....	121
107. Succesiune. Acceptare tacită. Bunuri mobile. Concurs cu drepturile soțului supraviețuitor.....	121
108. Mobile și obiecte ale gospodăriei casnice. Determinarea masei succesoriale a soțului supraviețuitor. Situația asigurării pentru caz de moarte.....	122
109. Bunuri aparținând gospodăriei casnice. Înțeles. Dreptul soțului supraviețuitor. Întindere.....	122
110. Bunuri aparținând gospodăriei casnice. Dreptul soțului supraviețuitor. Despărțire în fapt înaintea decesului	123
111. Dreptul soțului supraviețuitor asupra bunurilor aparținând gospodăriei casnice. Condiții. Includerea acestor bunuri în masa succesorală.....	124
112. Bunuri aparținând gospodăriei casnice. Dreptul soțului precedat de a dispune de partea sa din aceste bunuri..	124
113. Mobile și obiecte aparținând gospodăriei casnice. Existența unor gospodării separate.....	125
114. Dreptul soțului supraviețuitor la bunurile aparținând gospodăriei casnice. Criterii de aplicabilitate	125
115. Succesiune. Soție din a doua căsătorie.....	126
116. Soț donator. Descendenți din altă căsătorie. Soț supraviețuitor. Concurs. Cumul cu cotitatea disponibilă specială.....	126
117. Bunuri de uz casnic. Noțiuni. Bunuri care au constituit biroul profesional al defunctului.....	126
118. Soț supraviețuitor. Drept de rezervă. Stabilirea cotității disponibile. Reducțiunea liberalităților	127
119. Soț supraviețuitor. Concurs cu descendenții. Rezervă. Parte disponibilă	127
120. Soț supraviețuitor. Concurs cu mama și frații defunctului.....	128
121. Soț supraviețuitor. Concurs cu copiii minori. Curator....	128
122. Bunuri de uz casnic testate. Încălcarea rezervei soțului supraviețuitor. Reducțiunea liberalităților	129
123. Moștenitor soț supraviețuitor. Concurs. Cuantumul cotității disponibile	129

Capitolul V. Despre acceptarea și repudierea moștenirilor 134*Secțiunea I. Despre acceptare 134*

124. Acceptarea moștenirii. Renunțare la moștenire după acceptarea ei. Certificat de vacanță succesorală. Nulitate absolută 134
125. Locuri de înmormântare în cimitire. Concesionare. Caracterul dreptului obținut de concesionar. Transmitere pe cale succesorală. Consecințe 135
126. Repunerea în termenul de acceptare a succesiunii în temeiul art. 13 din Legea nr. 18/1991 136
127. Acceptare tacită. Acte din care rezultă intenția de accepta moștenirea 139
128. Bun imobil aflat în indiviziune și reconstituit în baza Legii nr. 18/1991. Înstrăinarea unei cote ideale de către unul dintre coproprietari. Condiții de valabilitate 140
129. Acceptare tacită. Introducerea unei acțiuni pentru constatarea calității de succesori unic și a compunerii masei succesoriale 142
130. Acceptarea succesiunii. Probe. Proprietate comună pe cote-părți 143
131. Acte de acceptare. Condiții 144
132. Dreptul de opțiune succesorală. Acte care implică voința de a accepta 144
133. Acte de acceptare tacită. Condiții 145
134. Acceptare tacită. Probe. Condiții de realizare 146
135. Legatari. Posibilitatea acestora de a accepta tacit succesiunea 147
136. Acte de acceptare a succesiunii. Probe 148
137. Acceptare tacită. Cerere adresată notarului. Efecte 148
138. Termen de acceptare. Prescripția dreptului de opțiune succesorală 149
139. Drept de succesiune. Folosința imobilului de către eredele coindivizar. Acceptare tacită 149
140. Acte de acceptare tacită. Edificarea de către moștenitor, în perioada de opțiune succesorală, a unui șopron pe terenul defunctului 150
141. Luarea unor bunuri de valoare neînsemnată. Consecințe 151
142. Acte de conservare. Acte de administrare provizorie 152
143. Acte de acceptare tacită. Soț supraviețuitor. Probe 152

144. Acceptarea moștenirii. Folosirea bunurilor din succesiune după decesul autorului	153
145. Acceptarea tacită a succesiunii. Folosirea terenului și a construcției. Edificare de construcții noi	154
146. Dreptul de opțiune succesorală. Acte de acceptare tacită. Luarea din succesiune a unor bunuri.....	155
147. Acte de acceptare. Anteccontract de vânzare-cumpărare a unui imobil inclus în masa succesorală	155
148. Renunțare expresă.....	155
149. Acceptare expresă. Acte prin care se poate caracteriza..	158
150. Acceptare tacită. Lege aplicabilă	159
151. Acceptare succesiune. Construcții pe terenul lăsat de defunct	159
152. Acte care valorează acceptarea tacită a moștenirii	160
153. Acceptare tacită. Vânzare teren	160
154. Acceptare tacită. Exteriorizarea intenției de a accepta succesiunea.....	160
155. Acceptare tacită. Caracterul actelor din care poate fi dedusă	161
156. Acceptare tacită. Caracterul indivizibil al opțiunii succesorale	161
157. Acceptare tacită. Acte prin care se poate realiza. Convenție între succesibili cu privire la situația viitoare a terenului agricol. Act de administrare	162
158. Acceptare tacită. Acte prin care se poate realiza. Lucrări de îmbunătățire la imobilul succesoral.....	162
159. Acceptare. Stăpânirea unor bunuri primite ca zestre. Convenție privitoare la administrarea bunurilor succesorale	163
160. Acceptare tacită. Acte de reparație a bunului succesoral	164
161. Constatarea nulității certificatului de vacanță succesorală. Acceptarea tacită a succesiunii. Acte de dispoziție	164
162. Acceptare tacită. Acte care valorează ca acceptare tacită. Renunțarea ulterioară la succesiune. Efecte juridice	165
163. Acceptare tacită. Bunuri de valoare redusă și care constituie amintiri de familie	166
164. Caracterul irevocabil al acceptării succesiunii. Acte de acceptare. Renunțare ulterioară.....	166

165. Acceptare tacită. Acte de dispoziție. Renunțarea în favoarea altei persoane.....	167
166. Drept de opțiune. Acceptare tacită. Renunțare expresă ulterioară. Nulitate.....	167
167. Acceptare. Declarație făcută la Banca Națională. Valoare.....	168
168. Acceptare tacită. Donație făcută fără dispensă de raport	168
169. Acceptare prin transmisiune	169
170. Efectele renunțării la moștenire după acceptarea ei	169
171. Inadmisibilitatea retractării acceptării succesiunii	170
172. Acceptare. Efecte. Renunțare ulterioară. Ineficiență.....	171
173. Acceptare. Efecte. Trecerea unui imobil în proprietatea statului pe baza unui certificat de vacanță succesorală...	171
174. Act de acceptare tacită. Renunțare expresă la moștenire, intervenită ulterior. Opțiunea succesorală – act juridic unilateral și, în principiu, irevocabil.....	171
175. Caracterul irevocabil al actului juridic al acceptării. Renunțarea la succesiune. Termenul înăuntrul căruia poate fi făcută.....	172
<i>Secțiunea a II-a. Despre renunțarea la succesiune.....</i>	<i>182</i>
176. Cotitate disponibilă. Mod de determinare. Renunțare la moștenire. Drept de acrescământ	182
177. Efectele renunțării. Consecințe cu privire la bunurile care intră ulterior decesului în masa succesorală	183
178. Acceptarea sub beneficiu de inventar. Renunțare la moștenire. Retractarea renunțării	184
179. Fond funciar. Situația moștenitorului care a renunțat expres la succesiune.....	184
180. Partaj succesoral. Partaj voluntar. Inexistența stării de indiviziune. Renunțare expresă la succesiune.....	185
181. Renunțare expresă. Efecte	185
182. Impozit pe profit. Societate comercială care se privatizează prin transmiterea de acțiuni asociației salariaților. Reducerea impozitului pe profit aferent acțiunilor dobândite. Stabilirea momentului transferului de proprietate	186
183. Acțiune în anularea titlului de proprietate emis în baza Legii nr. 18/1991. Erede renunțător. Lipsa calității procesuale active.....	188

184. Succesiune. Renunțare. Modalități.....	188
185. Fond funciar. Reconstituirea dreptului de proprietate în baza Legii nr. 18/1991. Situația renunțătorilor	189
186. Fond funciar. Reconstituirea dreptului de proprietate. Moștenitor care a renunțat la succesiune.....	191
187. Imobil preluat în mod abuziv de stat în baza Decretului nr. 92/1950. Moștenitori ai persoanei îndreptățite la restituire, care nu au depus notificare în baza Legii nr. 10/2001. Restituirea întregului imobil moștenitorilor care au depus notificare	192
188. Partajarea masei succesoriale. Renunțarea unui coindivizar la cota sa în favoarea altei părți nu echivalează cu dreptul de acrescământ.....	195
189. Renunțare la moștenire. Reprezentare succesorală. Eredele renunțător nu poate fi reprezentat niciodată	198
190. Renunțare la succesiune. Păgubirea creditorilor. Acțiune formulată în baza art.699. C. civ. Caracter	198
191. Succesiune. Renunțare în fraudă creditorilor. Acțiune revocatorie a unității păgubite	199
192. Repunerea în termenul de opțiune succesorală. Forța majoră	199
193. Acceptarea moștenirii. Prescripția dreptului de opțiune succesorală. Repunere în termen.....	200
194. Fond funciar. Repunerea în termenul de acceptare a moștenirii	201
195. Termenul de acceptare a succesiunii. Acceptare tacită... ..	202
196. Repunere în termen. Acceptarea succesiunii prin cererea de reconstituire a dreptului de proprietate	202
197. Prescrierea dreptului de acceptare a moștenirii. Formularea subsecventă a unei acțiuni de partaj de către moștenitorul care nu a acceptat succesiunea în termen. Respingerea acțiunii. Justificare	203
198. Caracterul termenului pentru acceptarea succesiunii. Suspendare. Efecte. Cazul legatarului care nu a cunoscut existența testamentului. Cerere de repunere în termenul de prescripție.....	204
199. Prescripția dreptului de acceptare a succesiunii. Repunere în termen. Condiții.....	205

200. Minor. Decesul tatălui. Abandonarea minorului de către mamă. Efecte cu privire la curgerea termenului de acceptare.....	206
201. Stabilirea calității de moștenitor a persoanelor îndreptățite la stabilirea dreptului de proprietate. Repunerea de drept în termenul de acceptare a succesiunii	207
202. Procedură succesorală notarială. Certificat de moștenitor. Acțiune în anulare. Legitimare procesuală activă	207
203. Succesiune. Acte de acceptare tacită. Caracterizare. Termenul de acceptare. Vacanță succesorală.....	208
204. Legea nr. 10/2001. Termen de acceptare a succesiunii cu privire la imobilele care fac obiectul acestei legi. Derogare de la dreptul comun.....	208
205. Exercițarea dreptului de opțiune succesorală. Acceptarea moștenirii de către succesibili minori.....	209
206. Succesiune. Opțiune succesorală. Acte de acceptare tacită a moștenirii. Natura termenului prevăzut de art. 700 alin. (2) C. civ. Suspendarea cursului prescripției.....	209
207. Dovada vocației succesore generale nu echivalează cu dovada acceptării moștenirii	210
208. Minori. Neacceptare în termen. Nulitate certificat de moștenitor. Lipsa calității	211
209. Drept de opțiune succesorală. Repunere în termen. Condiții. Dovada motivelor temeinice	211
210. Exercițarea dreptului de opțiune succesorală.....	212
211. Succesiune. Acceptare tacită. Termen. Invocarea calității de legatar	212
212. Neacceptarea succesiunii în termenul de prescripție a dreptului de opțiune succesorală. Plata impozitului pentru imobil	213
213. Renunțare la drepturile succesore ulterior acceptării succesiunii. Efecte	213
214. Calitatea de persoană îndreptățită la restituirea imobilului ce face obiectul Legii nr. 10/2001. Succesibil care nu a acceptat în termen succesiunea. Distincție față de renunțarea la succesiune.....	214
215. Acceptare. Sesizarea făcută la primărie de către comoștenitor pentru deschiderea procedurii succesore	215

216. Cooperator agricol. Renunțarea la moștenire anterior Legii nr. 18/1991.....	215
217. Legea nr. 18/1991. Comoștenitor aflat în pasivitate.....	216
218. Constatarea nulității certificatului de moștenitor. Constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare. Interes legitim. Vocație succesorală.....	216
219. Partaj. Calitate procesuală activă. Acceptare tacită tardivă.....	217
220. Repunerea în termenul de acceptare a succesiunii. Condiții	217
221. Acceptare. Termen. Cerere de repunere în termen. Motiv temeinic, în sensul art. 700 alin. (2) C. civ.....	218
222. Prescripția dreptului de opțiune succesorală. Necunoașterea datei morții <i>de cujus-ului</i> . Consecințe....	218
223. Acceptare tacită. Condiții. Luarea unui bun de o valoare redusă din masa succesorală. Suportarea cheltuielilor de înmormântare. Forță majoră	218
224. Renunțare expresă la succesiune. Lipsa vocației succesorale, conform art. 13 alin. (2) din Legea nr. 18/1991	219
225. Incidența Legii nr. 18/1991. Repunerea în termenul de acceptare a succesiunii față de moștenitorii care nu au mai acceptat-o în condițiile art. 700 C. civ. Temei juridic	219
226. Acceptare tacită. Condiții	220
227. Excepție de neconstituționalitate. Dreptul la moștenire .	220
228. Drept de opțiune succesorală. Termen de prescripție. Situația moștenitorilor sezinari.....	221
229. Renunțare la moștenire. Inadmisibilitatea reconstituirii dreptului de proprietate în temeiul Legii nr. 18/1991.....	222
230. Drept de succesiune. Renunțare. Retractarea renunțării. Condiții. Efecte.....	224
231. Acceptarea succesiunii. Forme. Caracter irevocabil. Renunțarea la succesiune. Retractarea renunțării. Condiții	224
232. Drept de opțiune succesorală. Act de renunțare la succesiune. Efecte. Retractarea renunțării. Condiții.....	225
233. Declarația dată de legatar	225
234. Despre renunțări. Moștenire viitoare.....	225
235. Despre renunțare. Moștenire viitoare	225

236. Despre renunțare. Vânzare moștenire. Nerealizarea lucrului viitor.....	226
237. Acceptarea pură și simplă forțată a moștenirii. Dosirea de bunuri succesoriale. Consecințe.....	226
238. Darea la o parte sau dosirea unor bunuri succesoriale. Intenție frauduloasă.....	227
239. Dosirea unor bunuri succesoriale. Condiții.....	228
240. Bunuri succesoriale. Sustragere. Intenția de însușire. Consecințe.....	228
241. Ascunderea unor bunuri. Data la care a fost săvârșită. Acceptarea fără rezerve.....	229
242. Masă succesorală. Sustragere. Bunuri inventariate și date în custodia unuia dintre moștenitori.....	229
<i>Secțiunea a III-a. Despre beneficiul de inventar, despre efectele sale și despre obligațiile eredelui beneficiar.....</i>	<i>241</i>
243. Acceptarea sub beneficiu de inventar. Condiții.....	241
<i>Secțiunea a IV-a. Despre succesiunile vacante.....</i>	<i>259</i>

Capitolul VI. Despre împărțire și despre raporturi..... 262

<i>Secțiunea I. Despre împărțirea succesiunii.....</i>	<i>262</i>
244. Rudenia – baza devoluțiunii succesoriale legale. Descendent cu paternitatea stabilită abia ulterior deschiderii succesiunii. Certificat de moștenitor. Nulitate. Moștenitor aparent. Subdobânditor de bună-credință. Partaj judiciar.....	262
245. Limitele dreptului de dispoziție asupra moștenirii. Masa succesorală. Calculul rezervei succesoriale și al cotităților disponibile. Stabilirea masei succesoriale. Ieșire din indiviziune.....	263
246. Indiviziune succesorală. Regim juridic. Principiul liberei dispoziții asupra cotei-părți ideale. Vânzarea de drepturi succesoriale. Subrogație personală. Condiție rezolutorie	264
247. Contract de vânzare-cumpărare. Imobil cumpărat de la autorul comun al părților. Înstrăinarea cotei-părți indivize.....	264
248. Ieșire din indiviziune. Acțiune în grănițuire. Respingerea acțiunii ca prematură.....	265
249. Regula unanimității. Indiviziune. Drept de proprietate.....	265

250. Acțiune în revendicare. Indiviziune. Coproprietate	266
251. Contract de vânzare-cumpărare. Condiții de valabilitate. Imobil în indiviziune.....	266
252. Bun aflat în stare de indiviziune. Părți comune. Drepturile coproprietarilor.....	267
253. Imprescriptibilitatea dreptului de a cere ieșirea din indiviziune. Bunuri coachiziționate de concubini	267
254. Indiviziune. Bunuri mobile și fructe produse de bunuri imobile	268
255. Reconstituirea dreptului de proprietate. Lipsa titlului de proprietate. Inadmisibilitatea acțiunii în partaj de folosință.....	268
256. Indiviziune. Imobil aflat în regim de carte funciară	270
257. Drepturi reale. Coproprietate. Fructe. Partaj în natură ...	270
258. Partaj. Omisiunea unui obiect al împărțelii. Consecințe	271
259. Partaj. Condiții.....	272
260. Împărțeala judiciară. Criterii de atribuire	272
261. Indiviziune forțată. Obligațiile proprietarilor.....	273
262. Reparații efectuate de unul dintre coindivizari. Consecințe	273
263. Indiviziune forțată a apartamentelor pe etaje.....	274
264. Masa partajabilă. Fond funciar. Acțiune în stabilirea și partajul succesiunii întemeiate pe titlu de proprietate. Bunuri care fac obiectul partajului, deși nu au existat în masa succesorală la data deschiderii moștenirii.....	275
265. Indiviziune. Drepturile coproprietarilor. Cerere de împărțire a fructelor. Admisibilitate.....	276
266. Regimul fructelor culese în timpul stării de indiviziune de unul dintre coproprietari. Acțiune în pretenții formulată după ieșirea din indiviziune.....	276
267. Excepție de neconstituționalitate	277
268. Partaj. Bunuri succesoriale. Evaluare. Criterii	278
269. Partaj. Terenuri care au aparținut unor persoane care au fost membri ai cooperativelor agricole de producție	279
270. Partaj. Caractere și efecte. Îndatorirea instanței.....	280
271. Partaj judiciar. Succesiuni diferite. Contestație	280
272. Încetarea proprietății comune devălmașe prin partaj. Modalitățile de partajare.....	281

273. Partaj succesoral. Calitatea procesuală activă. Vânzare de către legatar a cotei ideale de proprietate	281
274. Indiviziune rezultată din succesiune. Îndatorirea partajării integrale a bunurilor succesoriale.....	282
275. Loc de veci. Drept de concesiune. Partaj. Inadmisibilitate	282
276. Loc de veci. Competență	283
277. Drept de proprietate. Indiviziune. Partaj succesoral. Formulare de către o persoană care nu are calitatea de moștenitor. Inadmisibilitate	283
278. Partaj succesoral. Fructe și produse. Regim juridic	284
279. Suportarea cheltuielilor de judecată în cazul ieșirii din indiviziune a coproprietarilor. Culpă procesuală. Ieșire din indiviziune.....	284
280. Ieșire din indiviziune. Condiții	284
281. Ieșire din indiviziune în baza unui drept de creanță. Lipsa coproprietății. Inadmisibilitate	285
282. Indiviziune succesorală. Regula unanimității. Aplicabilitate în cazul exercitării de un singur moștenitor a unei acțiuni reale	285
283. Partaj. Coproprietatea forțată și perpetuă	286
284. Partaj. Proprietate exclusivă asupra unor încăperi determinate. Proprietate comună – dependențe	286
285. Bun succesoral aflat în stare de indiviziune. Dobândirea dreptului prin uzucapiune de către unul dintre moștenitori.....	287
286. Acțiune de ieșire din indiviziune. Inadmisibilitate în cazul existenței unui partaj voluntar. Dovadă. Mod de stăpânire a bunurilor succesoriale rămase de la defuncți, stabilit de peste 40 ani.....	288
287. Partaj voluntar. Probe.....	289
288. Stăpânire a părții atribuite în mod exclusiv și sub nume de proprietar. Inadmisibilitatea acțiunii pentru ieșire din indiviziune în cazul existenței unui partaj voluntar.....	290
289. Partaj succesoral. Imprescriptibilitatea acțiunii. Raportarea fructelor	290
290. Partaj voluntar. Condiții. Proba. Act de împărțeață.....	291
291. Partaj verbal. Valabilitatea, utilitatea actului scris ca probă.....	291

292. Prerogativele dreptului de proprietate. Fructe. Partaj de folosință.....	292
293. Partaj de proprietate. Partaj de folosință. Deosebire și efecte	293
294. Formele partajului. Partaj voluntar. Condiții	293
295. Încetarea proprietății comune pe cote-părți. Partaj. Terenuri agricole. Formarea loturilor. Criterii	294
296. Reconstituirea dreptului de proprietate. Dovada partajului voluntar.....	295
297. Acțiune de ieșire din indiviziune. Teren agricol cu privire la care s-a reconstituit dreptul de proprietate în temeiul Legii nr. 18/1991, Legii nr. 167/1997 și Legii nr. 1/2001	295
298. Partaj. Competență materială.....	296
299. Modalități de înfăptuire a împărțealii judiciare. Rolul activ al instanței de judecată.....	296
300. Competența teritorială. Caracter absolut și exclusiv. Consecințe.....	297
301. Partaj. Acțiune indicând o parte din masa succesorală. Căi procedurale pentru completare.....	298
302. Partaj voluntar. Partaj judiciar. Evaluarea bunurilor de partajat.....	298
303. Stabilirea valorii imobilului supus partajului. Expertiza tehnică efectuată în apel. Partaj prin atribuire. Sultă. Devalorizarea leului	299
304. Imobil. Partaj judiciar. Evaluarea bunurilor de partajat	299
305. Împărțeala judecătorească a moștenirii. Pretenții legate de întinderea masei succesoriale. Competență.....	300
306. Ieșire din indiviziune. Criterii avute în vedere la atribuirea loturilor	300
307. Partaj judiciar. Modalități. Obligațiile instanței.....	301
308. Teren. Reconstituirea dreptului de proprietate. Ieșire din indiviziune. Expertiză. Formarea loturilor. Evitarea fărâmițării excesive a terenurilor	301
309. Drept de proprietate. Acțiune de ieșire din indiviziune. Construcție. Vânzare la licitație publică. Bunuri mobile	302
310. Partaj succesoral. Lotizare și atribuire. Criterii.....	305
311. Imobil. Indiviziune. Partaj în natură. Partaj prin atribuire. Consimțământul copărtașului.....	305

312. Partaj judiciar. Partaj prin atribuire. Invocarea unor considerente de ordin afectiv	306
313. Partaj succesoral. Atribuirea întregului bun unuia dintre coindivizari.....	307
314. Indiviziune. Partaj în natură. Partaj prin atribuire. Convența culpabilă a unora dintre copărtași. Interes legitim	308
315. Partaj. Atribuirea imobilului unuia dintre copărtași. Criterii. Proprietate comună pe cote-părți	309
316. Partaj. Construcție. Criterii de atribuire. Deținerea unei cote mai mici.....	309
317. Partaj judiciar. Criterii de atribuire. Principiul egalității și proporționalității în formarea și compunerea loturilor. Criteriul cotei majoritare	310
318. Partaj succesoral. Raportul donațiilor	310
319. Partajul de bunuri comune. Criterii de apreciere în atribuirea apartamentului bun comun.....	314
320. Evaluarea bunurilor de partajat.....	314
321. Partaj judiciar. Modalități practice de partajare. Criterii. Atribuirea în natură a bunului unuia dintre copărtași. Vânzare prin bună învoială sau, în caz de neînțelegere, prin licitație publică	316
322. Încetarea proprietății comune pe cote-părți prin partaj. Atribuirea bunului. Criteriile nu sunt limitate și nici nu pot fi absolutizate	316
323. Acțiune de ieșire din indiviziune. Comoștenitori. Bun imobil trecut în cartea funciară ca aparținând numai unuia dintre moștenitori	317
324. Ieșire din indiviziune. Modalitate. Nudă proprietate și uzufruct	317
325. Partaj. Atribuire. Criterii. Principiul egalității și proporționalității în formarea și compunerea loturilor ...	317
326. Locuri de înhumare. Drept real de folosință. Inadmisibilitatea partajării.....	318
327. Încetarea coproprietății prin partaj. Criterii legale de atribuire. Principiul egalității și proporționalității în formarea și compunerea loturilor. Imobil succesoral imposibil a fi partajat în natură.....	318
328. Partaj. Atribuirea dreptului de proprietate în exclusivitate către unul dintre copărtași	319

329. Partaj judiciar. Imobil comod partajabil în natură. Formarea de loturi care nu corespund pe deplin cotelor	321
330. Partaj. Criterii. Imobil care nu este comod partajabil în natură. Deținerea unei alte case de locuit. Atribuirea întregului imobil, cu obligarea la plata unei sulte	322
331. Partaj. Modalități. Criteriu legal. Împărțire în natură	323
332. Sultă stabilită prin hotărâre judecătorească. Acțiune în despăgubire formulată de creditor. Executare silită. Prescripția executării.....	325
333. Sultă. Pretinderea dobânzilor. Punere în întârziere	326
334. Modalitate de lotizare. Inadmisibilitatea reactualizării sultei în calea de atac a recursului atunci când nu a fost solicitată prin motivele de apel	326
335. Principiul egalității și proporționalității în formarea și compunerea loturilor. Sulta	327
336. Împărțirea între coindivizări a loturilor alcătuite prin tragere la sorți	328
337. Refuzul părților de atribuire a bunurilor în natură. Aplicabilitatea art. 673 ¹¹ C. proc. civ.	329
338. Încheiere de scoatere la vânzare prin licitație a unui imobil, în condițiile în care o parte a cerut partajarea în natură. Nelegalitatea aplicării art. 673 ¹¹ C. proc. civ.	330
<i>Secțiunea a II-a. Despre raporturi.....</i>	<i>346</i>
339. Descendent. Donație fără scutire de raport. Limitarea raportului la limita cotității disponibile. Inadmisibilitate	346
340. Raportul donațiilor. Liberalitățile supuse raportului	346
341. Raportarea liberalităților. Persoana obligată.....	348
342. Caracterele acțiunii în executarea raportului	348
343. Raportul donațiilor. Termen de prescripție.....	349
344. Raportarea liberalităților. Imobil. Inadmisibilitatea invocării prescripției achizitive. Acțiune personală, patrimonială, prescriptibilă în termen de 3 ani. Stabilirea momentului când partea a luat cunoștință de conținutul testamentului	350
345. Succesiune. Raport. Caracterizarea acțiunii în executarea acestuia. Consecințe.....	352
346. Raportul liberalităților. Posesia bunului donat timp de 30 de ani. Invocarea prescripției achizitive. Inadmisibilitate	352

347. Raportul donațiilor. Forma în care se poate dispune.....	353
348. Raportul donațiilor. Calitatea părților cu privire la drepturile succesoriale.....	353
349. Raportul donațiilor. Donație deghizată. Scutire de raport. Intenția donatorului	354
350. Titlu de proprietate. Cerere de anulare. Întregirea masei succesoriale. Calea de urmat.....	354
351. Obligația de a raporta. Legat. Reducțiune	356
352. Masă succesorală. Activ. Presumție de liberalitate.....	356
353. Raportul donației. Termen și condiții.....	356
354. Raport. Exceptarea anumitor cheltuieli făcute pentru pregătirea profesională a copiilor.....	357
355. Compunerea masei succesoriale. Fructele bunurilor rămase. Aducere la moștenire. Rațiune	358
356. Raportul donațiilor privitor la fructe și nudă proprietate	359
357. Înzestrarea copiilor de către părinți. Raport. Fructele care urmează a se aduce la împărțeală.....	360
358. Compunerea masei succesoriale. Includerea fructelor. Cerere accesorie de partajare. Imprescriptibilitate	361
359. Raportul donațiilor. Caracterul acțiunii. Calitate procesuală pasivă.....	362
360. Succesiune. Raport.....	363
<i>Secțiunea a III-a. Despre plata datoriilor</i>	<i>375</i>
361. Partaj succesoral. Pasiv. Neincluderea sumei de bani încasate de defunct drept despăgubire în urma exproprierii.....	375
362. Pasiv succesoral. Cheltuieli de înmormântare	375
363. Cheltuieli comune făcute de unul din moștenitorii rezervatari. Determinarea și procedura de recuperare a creanței.....	376
364. Cheltuielile suportate de soțul rămas în viață cu ultima boală și cu înmormântarea soțului decedat. nadmisibilitatea pretinderii lor „pro rata” de la ceilalți comoștenitori....	376
365. Cheltuieli de spitalizare și de înmormântare a defunctului.....	377
366. Sarcinile succesiunii. Moștenitor care a plătit singur cheltuielile de înmormântare	378
367. Cheltuieli de înmormântare. Pasiv succesoral	379
368. Legat universal. Persoana obligată să suporte cheltuieli de înmormântare	380

369. Cheltuieli privind comemorarea sau pomenirea religioasă a defunctului	381
370. Soț supraviețuitor. Suportarea cheltuielilor de înmormântare. Cota (proporția) ce revine soțului supraviețuitor din aceste cheltuieli.....	381
371. Lichidarea activului și pasivului succesoral în cadrul procedurii de împărțală. Imprescriptibilitatea cererii privind cheltuielile de înmormântare	382
372. Prescripția cheltuielilor de înmormântare.....	383
373. Succesiune. Drepturile creditorilor	383
374. Legatar cu titlu universal. Obligațiile sale.....	384
375. Înstrăinarea unui imobil aflat în stare de indiviziune. Partaj.....	384
376. Certificat de moștenitor. Nediscutarea pasivului succesoral. Consecințele omisiunii	385
<i>Secțiunea a IV-a. Despre efectele împărțelii și despre garanția părților</i>	<i>394</i>
377. Partaj. Caracter și efecte	394
378. Anteccontract. Contract de vânzare-cumpărare. Partaj prin atribuire. Efectul declarativ al partajului	395
379. Consecințele efectului declarativ al partajului. Contract de vânzare-cumpărare. Vânzarea lucrului altuia. Ieșire din indiviziune. Condiție rezolutorie	395
380. Partaj. Inadmisibilitatea constituirii prin hotărârea de ieșire din indiviziune a unui drept de uzufruct imobiliar	397
381. Înstrăinarea de către un coindivizar a bunului indiviz. Valabilitatea actului juridic. Caracterul hotărârii de partaj succesoral	397
382. Succesiune. Componerea masei. Fructele produse de bunuri. Înțeles. Incluziune.....	398
383. Împărțala prin bună învoială. Efecte. Probă.....	398
<i>Secțiunea a V-a. Despre desființarea sau resciziunea împărțelii</i>	<i>402</i>
384. Partaj voluntar. Partaj judiciar. Vicii de consimțământ. Nulitate relativă. Nulitate absolută. Incapacitate	402
<i>Secțiunea a VI-a. Despre împărțala făcută de tată, de mamă sau de alți ascendenți între descendenții lor.....</i>	<i>405</i>
385. Partaj de ascendent. Natură juridică. Forme. Acțiune de ieșire din indiviziune formulată de un moștenitor descendent	405

386. Partaj de ascendent. Testament. Soț supraviețuitor	406
387. Partaj de ascendent. Efecte. Caracterul drepturilor dobândite de moștenitori	407
388. Partaj judiciar. Succesori omiși. Consecințe.....	408
389. Condiții de validitate – condiții de fond și formă. Omiterea unui descendent. Consecințe.....	408
390. Partaj de ascendent. Testament. Omiterea unui moștenitor. Consecințe. Lăsarea cotității disponibile unuia dintre ascendenți. Valabilitate	409
391. Ineficacitatea împărțelii de ascendent făcute pe cale judecătorească. Nulitate absolută. Efectuarea partajului fără participarea unuia dintre comoștenitori	409
392. Partaj de ascendent. Validitate. Condiții de formă.....	410
393. Împărțeală de ascendent. Omiterea soțului supraviețuitor. Consecințe.....	411
394. Partaj de ascendent. Nulitate relativă	411
395. Omiterea unui descendent la efectuarea partajului. Consecințele neacceptării succesiunii de către acesta	412
396. Partaj de ascendent. Donație. Efecte. Înstrăinarea bunului atribuit	412
397. Partaj de ascendent. Donație. Efecte. Înstrăinarea bunului atribuit anterior deschiderii succesiunii ascendentului. Consecințe	412
398. Partaj de ascendent. Nesocotirea părții legitime. Acțiune în reducere. Caracter. Prescripție	413
399. Partaj de ascendent. Atingerea rezervei. Acțiune în reducere. Prescripție.....	413
400. Partaj de ascendent prin înzestrări la încheierea căsătoriei. Lipsa formei autentice. Executarea voluntară de către descendenți după decesul donatorului. Valabilitate	414
401. Ieșirea din indiviziune. Părți în proces	414
402. Partaj. Obligativitatea participării tuturor comoștenitorilor. Sancțiuni.....	415
Index alfabetic	421